

Goedkeuring van het op 31 October 1931 te Kopenhagen tusschen Nederland en Denemarken gesloten verdrag, enz.

2. De même exception est faite pour l'article 9 en tant qu'il concerne le cabotage sur les côtes du Danemark effectué par les navires de moins de trente tonnes.

3. Les Pays-Bas n'invoqueront pas les dispositions du présent traité pour réclamer les avantages que le Danemark a accordés ou pourrait à l'avenir accorder à la Norvège ou à la Suède ou à ces deux Pays, tant que lesdits avantages ne sont pas accordés à d'autres Etats que ceux déjà nommés.

4. Les dispositions du présent traité ne seront pas appliquées sur le territoire du Groënland où le commerce et la navigation sont réservés à l'Etat danois.

Article 12.

1. Tout différend sur l'interprétation, l'application ou l'exécution du présent traité, qui n'a pu être résolu entre les Hautes Parties Contractantes par la voie diplomatique dans un délai raisonnable, sera soumis à la Cour Permanente de Justice Internationale à la requête des deux Parties ou de l'une d'Elles.

2. Les Parties pourront proposer de commun accord à la Cour de statuer en procédure sommaire.

Artikel 13.

1. Le présent traité sera ratifié et les instruments de ratification seront échangés à Copenhague dès que faire se pourra. Il entrera en vigueur un mois après l'échange des instruments de ratification, étant entendu qu'en ce qui concerne les Indes néerlandaises, le Surinam et Curaçao il entrera en vigueur trois mois après ledit échange.

2. Le présent traité demeurera obligatoire pendant cinq années à partir du jour de son entrée en vigueur, avec tacite réconduction aussi longtemps qu'il ne sera pas dénoncé par l'une des Hautes Parties Contractantes.

3. En cas de dénonciation, il demeurera encore en vigueur six mois à compter du jour où l'une des Hautes Parties Contractantes aura notifié à l'autre son intention d'en faire cesser les effets.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs ont signé le présent traité et y ont apposé leurs cachets.

Fait en double, à Copenhague, le 31 octobre 1931.

(L.S.) W. L. F. C. v. RAPPARD.

(L.S.) P. MUNCH.

Protocole final.

Au moment de procéder à la signature du traité de Commerce et de Navigation conclu aujourd'hui entre le Royaume des Pays-Bas et le Royaume de Danemark, les Plénipotentiaires sous-signés sont convenus de ce qui suit qui constituera partie intégrante du traité même:

1°. Il est entendu que la clause de la nation la plus favorisée ne confère aucun droit:

a) aux avantages découlant de traités bilatéraux ou plurilatéraux ou mesures unilatérales, ayant pour but d'éviter la double imposition;

b) aux avantages découlant de traités de droit international privé et notamment des traités y relatifs de La Haye.

2°. Considérant les relations qui, conformément au contenu de la loi Unionnelle du 30 novembre 1918, existent entre le Danemark et l'Islande, il est entendu que les dispositions du susdit traité ne pourront pas, de la part des Pays-Bas, être invoquées pour réclamer les avantages spéciaux que le Danemark a accordés ou pourrait à l'avenir accorder à l'Islande.

3°. *ad article 1er.*

Les dispositions de cet article ne pourront pas être invoquées de la part du Danemark pour réclamer le traitement spécial accordé aux Indes néerlandaises aux sujets néerlandais.

4°. *ad article 3.*

a) Les Hautes Parties Contractantes s'engagent à éviter que la valeur et la signification pratique de la clause de la nation la plus favorisée ne soient rendues inefficaces par des spécifications détaillées dans les tarifs douaniers et des différenciations de droits pour des articles analogues y correspondant.

b) Les dispositions du deuxième alinéa de l'article 3 n'empêcheront pas le Danemark d'appliquer aux produits d'un pays tiers les dispositions contenues dans l'article 4 de la loi douanière du 29 mars 1924, ou les dispositions similaires contenues dans une loi qui la remplacerait à l'avenir, même si les produits en question sont de provenance néerlandaise. Dans le cas où des dispositions semblables entreraient en vigueur aux Pays-Bas, ces dispositions seront, dans les mêmes circonstances, également appliquées aux produits de provenance danoise, importés dans ce pays.

5°. *ad article 11.*

Nonobstant les dispositions du quatrième alinéa de l'article 11 du traité susmentionné, le traitement de la nation la plus favorisée, stipulé dans l'article 3, s'appliquera aux produits du Groënland à leur importation aux Pays-Bas et aux territoires d'outre mer de ce pays ainsi qu'aux produits des Pays-Bas et des territoires d'outre mer de ceux-ci à leur importation au Groënland.

6°. Sera aboli, à partir de l'entrée en vigueur du susdit traité de Commerce et de Navigation:

a) le traité d'Amitié, de bonne Intelligence et de Commerce conclu entre les Hautes Parties Contractantes le 15 juin 1701,

b) la Déclaration du 10 juillet 1817 relative à l'extension du traité de 1701,

c) l'Arrangement réciproque, conclu par échange de notes des 21 novembre et 15 décembre 1904, concernant l'exercice du commerce des ressortissants respectifs.

Fait en double, à Copenhague, le 31 octobre 1931.

(L.S.) W. L. F. C. v. RAPPARD.

(L.S.) P. MUNCH.

263. 3.

MEMORIE VAN TOELICHTING.

De handelsbetrekkingen tusschen Nederland en Denemarken werden tot dusver geregeld door het tractaat van vriendschap, goed-verstand en commercie, te Kopenhagen gesloten op 15 Juni 1701, de verklaring van 10 Juli 1817, houdende een uitbreiding van dit verdrag en de Nederlandsch-Deensche notawisseling van 21 November en 15 December 1904.

Het nieuwe verdrag van Handel en van Scheepvaart tusschen Nederland en Denemarken is 31 October 1931 te Kopenhagen geteekend namens de Nederlandsche Regeering door Harer Majesteits Gezant te Kopenhagen, W. L. F. C. Ridder van RAPPARD, en namens de Deensche Regeering door den Deenschen Minister van Buitenlandsche Zaken, Dr. P. MUNCH.

De Nederlandsche Regeering is tot de sluiting van een nieuw handelsverdrag met Denemarken overgegaan eenerzijds op grond

Goedkeuring van het op 31 October 1931 te Kopenhagen tusschen Nederland en Denemarken gesloten verdrag, enz.

van de reeds bij andere gelegenheden vermelde overweging, dat Zij het wenschelijk acht successievelijk de oude verdragen te vervangen door nieuwe, zooveel mogelijk op moderne leest geschoeid, en anderzijds omdat het verdrag van 1701 op meerdere punten niet meer geheel duidelijk was en met name niet geheel vaststond, of inderdaad over en weer op alle punten meestbegunstiging werd gewaarborgd of wel dat het verdrag alleen op de scheepvaart betrekking had.

Nadat de Deensche Regeering bereid was bevonden over de sluiting van een nieuw handelsverdrag met Nederland onderhandelingen aan te knopen, heeft de Nederlandsche Regeering een ontwerp voor een nieuw verdrag aangeboden. Dit Nederlandsche ontwerp bevatte eenige korte artikelen, waarin successievelijk de meestbegunstiging werd vastgelegd ten aanzien van het personenrégime, de handelondernemingen, het goederenverkeer en ten aanzien van in het ontwerp niet voorziene gevallen, en voorts artikelen nopens de regeling van geschillen en de bekrachtiging, welke in elk handelsverdrag plegen voor te komen. Het ontwerp bevatte voorts een slotprotocol, waarin o. a. het verdrag van 1701 werd gehandhaafd voor zoover het voor een der partijen gunstiger bepalingen mocht bevatten dan het nieuw te sluiten verdrag.

De Deensche Regeering heeft de aanbieding van dit ontwerp beantwoord met de overlegging van een tegen-ontwerp, dat eensdeels voor wat de daarin geregelde onderwerpen betreft, in het algemeen overeenstemde met de bepalingen van het Nederlandsche ontwerp, doch dat daarnaast eenige nieuwe artikelen bevatte.

Deze nieuwe artikelen waren vooral noodzakelijk, omdat de Deensche Regeering de verdragen, waardoor de handelsbetrekkingen tusschen Nederland en Denemarken eertijds geregeld waren, niet wenschte te handhaven. Immers, van Deensche zijde werd niet geheel ten onrechte betoogd, dat de onduidelijkheid van de oude regeling van 1701 de voornaamste reden vormde voor de sluiting van een nieuw handelsverdrag en dat bij het voortbestaan van dat verdrag, zich eveneens moeilijkheden ten aanzien van de interpretatie van sommige bepalingen daarvan zouden kunnen voordoen. Onderhandelingen over het Deensche ontwerp, dat in hoofdzaak aanstonds voor Nederland aannemelijk was, hebben geleid tot de sluiting van het hierbij ter goedkeuring aangeboden verdrag van 31 October 1931.

De onderhandelingen over het nieuwe verdrag zijn grotendeels te Kopenhagen door Ridder VAN RAPPARD gevoerd, doch ook hebben daaromtrent bij voorkomende gelegenheden te Genève verschillende besprekingen plaats gevonden tusschen de desbetreffende hoofdamtenuaren van de Nederlandsche en Deensche Departementen van Buitenlandsche Zaken.

De wederkerige volledige meestbegunstiging vormt den hoeksteek van het nieuwe verdrag, zulks echter met dien verstande, dat in artikel 1 ten aanzien van de vestiging en van de uitoefening van bevoegdheden en de heffing van alle soorten van belasting alleen de nationale behandeling is toegestaan, terwijl in artikel 9, waarin de scheepvaart wordt geregeld, de behandeling op voet van meestbegunstiging met die op voet van nationalen wordt aangevuld. Overigens zijn in dit verdrag de uitzonderingen op de meestbegunstiging opgenomen, die in nagenoeg alle andere verdragen voorkomen. In het bijzonder zij nog gewezen op de z.g. Baltische clausule, voorkomende in alinea 3 van artikel 11.

Bij artikel 1 zij verder nog aangeteekend, dat met het oog op de overzeesche gewesten in het slotprotocol bij dit artikel de bepaling is opgenomen, dat het van Deensche zijde niet mag worden ingeroepen om de bijzondere behandeling op te eischen, in Nederlandsch-Indië aan Nederlandsche onderdanen toegestaan.

Krachtens artikel 3 verleenende de verdragssluitende partijen elkander onvoorwaardelijk de behandeling van de meestbegunstigde natie ten aanzien van de heffing van in- en uitvoerrechten en van de toepassing van douanevoorschriften. Bij dit artikel moet echter worden gewezen op punt 4°, sub b, van het slotprotocol, ingevolge waarvan de bepaling van artikel 3 niet aan

een mogelijke toepassing op goederen van Nederlandsche herkomst (de provenance néerlandaise) van artikel 4 van de Deensche Tariefwet van 29 Maart 1924, welke de mogelijkheid openlaat tot het treffen van retorsie maatregelen, in den weg zal kunnen staan. Op voorstel van Nederland is daaraan toegevoegd de zinsnede, dat, indien de Nederlandsche Regeering eventueel tot het nemen van retorsie maatregelen mocht overgaan, deze retorsie maatregelen eveneens kunnen worden toegepast op goederen van Deensche herkomst (de provenance danoise), die in Nederland mochten worden ingevoerd. Nederland zal dus eventueel vrij zijn om dumping tegen te gaan van landen, waarmede de handelsbetrekkingen niet conventioneel geregeld zijn en die hun goederen over Denemarken naar Nederland mochten willen invoeren.

De artikelen 4 tot 9 stammen uit het Deensche tegen-ontwerp en kwamen aanvankelijk in het Nederlandsche ontwerp niet voor. Deze artikelen, tegen wier aanvaarding van Nederlandsche zijde geen bijzondere bezwaren bestonden, spreken voor zich zelf en geven in het algemeen tot geen opmerkingen aanleiding. Van meer bijzonder belang is echter artikel 9, waarin voor schepen, hun opvarenden en ladingen binnen het rechtsgebied van de andere partij een behandeling op voet van nationalen of van meestbegunstigde natie is gewaarborgd. In dit verband zij tevens verwezen naar artikel 11, sub 2, waarbij de Deensche Regeering zich de kustvaart in Denemarken voorbehoudt voor schepen van minder dan 30 ton. In het aanvankelijke Deensche tegen-ontwerp had de Deensche Regeering de geheele kustvaart in Denemarken voorbehouden, hetgeen een nadeel voor de Nederlandsche belanghebbenden bij de scheepvaart op Denemarken zou hebben beteekend. Op aandringen van Nederland heeft de Deensche Regeering deze reserve, behoudens voor schepen tot 30 ton, laten vallen, zoodat deze zaak geacht kan worden thans geheel in overeenstemming met de Nederlandsche belangen te zijn geregeld.

Het onderhavige verdrag is, behoudens de uitzonderingen genoemd in artikel 11, eveneens van toepassing op de Nederlandsche overzeesche gewesten; anderzijds geldt het, krachtens alinea 4 van dit artikel, niet voor Groenland, waar de handel en scheepvaart aan den Deenschen Staat blijven voorbehouden. Ingevolge punt 5° van het slotprotocol is echter de behandeling van de meestbegunstigde natie van toepassing op de voortbrengselen van Groenland bij invoer daarvan in Nederland en de Nederlandsche overzeesche gebieden, evenals op de voortbrengselen van Nederland en de Nederlandsche overzeesche gebieden bij invoer in Groenland.

De Volksraad heeft in zijn vergadering van 7 September jl. geadviseerd tot aanneming van het onderhavige wetsontwerp. Het advies van genoemd College is ter voldoening aan het bepaalde bij het tweede lid van artikel 71 der Indische Staatsregeling in afdruk als bijlage van deze memorie gevoegd.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

BEELAERTS VAN BLOKLAND.

*De Minister van Economische Zaken
en Arbeid,*

T. J. VERSCHUUR.

De Minister van Financiën,

DE GEER.

De Minister van Koloniën,

DE GRAAFF.

BIJLAGE I VAN DE MEMORIE VAN TOELICHTING.

Handels- en Scheepvaartverdrag tusschen Nederland en Denemarken.

Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden en Zijne Majesteit de Koning van Denemarken en IJsland, gelijkelijk beziend met het verlangen de vriendschapsbanden, die Nederland en Denemarken verbinden, nauwer aan te halen en wenshende de handels- en scheepvaartverbindingen tusschen de beide landen te versterken en uit te breiden, hebben besloten een handels- en scheepvaartverdrag te sluiten en hebben tot dit doel als hun gevolmachtigden benoemd, te weten:

Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden:

den heer W. L. F. C. Ridder VAN RAPPARD, Hoogstderzelver Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister te Kopenhagen,

Zijne Majesteit de Koning van Denemarken en IJsland:

Dr. PETER MUNCH, Hoogstdezelfs Minister van Buitenlandse Zaken,

die, na elkander hunne in goeden en behoorlijken vorm bevonden volmachten te hebben medegedeeld, over de volgende artikelen tot overeenstemming gekomen zijn:

Artikel 1.

1. De onderdanen van ieder der Hooge Verdragsluitende Partijen, toegelaten in het gebied van de andere Partij, zullen, onder inachtneming van de wetten en voorschriften, die van kracht zijn in het gebied van laatstgenoemde Partij, zich daar kunnen vestigen en er hun economische werkzaamheden uitoefenen. Zij zullen in dit opzicht een even gunstige behandeling genieten, als die, welke is of zou kunnen worden toegekend aan de nationalen.

2. Geen der Hooge Verdragsluitende Partijen zal van de onderdanen van de andere Partij heffingen, belastingen of bijdragen kunnen eischen, van welken aard ook, anders of hooger dan die, welke onder dezelfde omstandigheden van de nationalen zullen worden geheven.

3. In ieder ander opzicht zullen de onderdanen van ieder der Hooge Verdragsluitende Partijen in het gebied van de andere Partij een even gunstige behandeling genieten als die, welke is of zou kunnen worden toegestaan aan de onderdanen van de meestbegunstigde natie.

Artikel 2.

1. De naamlooze vennootschappen en andere vennootschappen op het gebied van handel, landbouw, nijverheid of financiën, hieronder begrepen de scheepvaart- en verzekeringmaatschappijen, die haar zetel hebben in het gebied van een der Hooge Verdragsluitende Partijen, en die er volgens de wetten en voorschriften van die Partij op rechtsgeldige wijze zijn opgericht, zullen in het gebied van de andere Partij erkend worden

overeenkomstig de wetten en voorschriften van deze laatste en zullen er in ieder opzicht, en in dezelfde omstandigheden, de behandeling genieten, welke is toegestaan aan vennootschappen van denzelfden aard van de meestbegunstigde natie.

2. De aldus erkende vennootschappen zullen zich, indien zij zich onderwerpen aan de wetten van de andere Partij en indien zij de vereischte machtiging verkrijgen in die gevallen, waarin een zoodanige machtiging door deze wetten is voorzien, in dit laatste land kunnen vestigen en er bijkantoren of agentschappen oprichten en er hare werkzaamheden uitoefenen.

3. De vennootschappen zullen, wanneer zij eenmaal zijn toegelaten, in alle opzichten de behandeling van de meestbegunstigde natie genieten.

Artikel 3.

1. De Hooge Verdragsluitende Partijen komen overeen om elkander wederkeerig onvoorwaardelijk en onbeperkt de behandeling van de meestbegunstigde natie toe te kennen voor alles wat betreft de douanerechten en alle bijkomstige rechten, de indeeling en de uitlegging der tarieven, de wijze van heffing der rechten, alsook voor de voorschriften, formaliteiten en lasten, waaraan de douaneverrichtingen zouden kunnen worden onderworpen.

2. Dientengevolge zullen natuurlijke of vervaardigde voortbrengselen, herkomstig of komende van ieder der Hooge Verdragsluitende Partijen, ingevoerd in het gebied van de andere Partij in de hierboven bedoelde opzichten in geen geval kunnen worden onderworpen aan andere of hoogere rechten, heffingen of lasten, of aan andere of meer bezwarende voorschriften en formaliteiten dan die, waaraan voortbrengselen van denzelfden aard, herkomstig of afkomstig van een willekeurig ander land, onderworpen zijn.

3. Eveneens zullen natuurlijke of vervaardigde voortbrengselen, uitgevoerd uit het gebied van ieder der Hooge Verdragsluitende Partijen met bestemming naar dat van de andere Partij, in dezelfde opzichten in geen geval onderworpen worden aan andere of hoogere rechten, heffingen of lasten, of aan andere of meer bezwarende voorschriften en formaliteiten, dan die, waaraan de producten van denzelfden aard, bestemd voor een willekeurig ander land, zijn of zullen worden onderworpen.

4. Alle voordeelen, gunsten, bevoorrechtelingen en vrijstellingen, die door een der Hooge Verdragsluitende Partijen, voor zoover het de bedoelde stof betreft, zijn of in de toekomst zullen worden toegekend aan de natuurlijke of vervaardigde voortbrengselen, herkomstig of komende van een willekeurig ander land, of bestemd voor het gebied van een willekeurig ander land, zullen onmiddellijk en zonder vergoeding worden toegepast op de voortbrengselen van denzelfden aard, herkomstig of komende van de andere Hooge Verdragsluitende Partij of bestemd voor het gebied van die Partij.

Goedkeuring van het op 31 October 1931 te Kopenhagen tusschen Nederland en Denemarken gesloten verdrag, enz.

5. Van de in dit artikel omschreven verbintenissen zijn evenwel uitgezonderd de thans toegekende gunsten of die, welke later zouden kunnen worden toegekend aan grensstaten, teneinde het grensverkeer te vergemakkelijken, alsook die, voortvloeiende uit een reeds door een der Hooge Verdragsluitende Partijen gesloten of een eventueel in de toekomst te sluiten tolunie.

Artikel 4.

Voor alles wat betreft verbruiks-, voortbrengings-, verkoops-, monopolie-rechten en alle andere binnenlandsche rechten zullen de voortbrengselen van een der Hooge Verdragsluitende Partijen in het gebied van de andere dezelfde behandeling genieten als die, welke is of zou kunnen worden toegekend aan de voortbrengselen van de meestbegunstigde natie.

Artikel 5.

De personen, bagage en goederen, komende van of met bestemming naar het gebied van een der Hooge Verdragsluitende Partijen, zullen in het gebied van de andere Partij voor alles wat betreft het vervoer, niet minder gunstig behandeld worden dan die van deze laatste Partij, noch dan die van de meestbegunstigde natie.

Artikel 6.

1. Wat betreft den doorvoer kennen de Hooge Verdragsluitende Partijen elkander wederkeering de behandeling van meestbegunstigde natie toe.

2. Evenwel zal de doorvoer van goederen kunnen worden beperkt of verboden:

a) om redenen van openbare veiligheid, alsmede van de veiligheid van den Staat;

b) om redenen van gezondheid of als voorzorgsmaatregel tegen ziekten van dieren en planten.

3. Het is nochtans wel te verstaan, dat deze beperkingen of verboden niet op zoodanige wijze zullen worden toegepast, dat zij een middel zouden vormen om op willekeurige wijze de andere Partij achter te stellen.

4. De goederen in doorvoer in een van de Verdragsluitende landen en komende van of met bestemming naar het gebied van het andere, zullen aan geen ander recht worden onderworpen dan aan de heffingen, welke uitsluitend bestemd zijn om de kosten van bewaking en administratie, welke de doorvoer met zich mede kan brengen, te dekken, met dien verstande evenwel, dat fiscale heffingen met betrekking tot transacties, waarvan deze goederen het onderwerp zullen kunnen uitmaken, gedurende hun opslag of vervoer, mogen worden geheven.

Artikel 7.

1. De Hooge Verdragsluitende Partijen zullen geen enkel verbod of beperking handhaven of instellen met betrekking tot den invoer of uitvoer van eenig voortbrengsel, herkomstig van of met bestemming naar het gebied van de andere Partij, welke zich niet eveneens zouden uitstrekken tot gelijksoortige goederen, herkomstig van of met bestemming naar ieder ander land.

2. De bepalingen van dit artikel zullen niet van toepassing zijn:

a) op de verboden of beperkingen betreffende de openbare veiligheid;

b) op de verboden of beperkingen, uitgevaardigd teneinde de openbare gezondheid te beschermen of de bescherming van dieren of planten tegen ziekten, insecten of schadelijke parasieten te verzekeren;

c) op de verboden of beperkingen, betreffende den handel in wapenen, ammunitie en oorlogsmateriaal;

d) op de maatregelen, bestemd om den in- en uitvoer van goud, zilver, specie, papiergeld of effecten te verhinderen of te beperken.

3. Het is evenwel te verstaan, dat deze verboden of beperkingen niet op dusdanige wijze zullen mogen worden toegepast, dat zij een middel vormen om op willekeurige wijze de andere Hooge Verdragsluitende Partij achter te stellen.

Artikel 8.

1. De nationaliteit van de schepen en vaartuigen der Hooge Verdragsluitende Partijen zal over en weer worden erkend volgens de documenten en certificaten, te dien einde door de bevoegde autoriteiten der betrokken Staten afgegeven, overeenkomstig de wetten en voorschriften van ieder land.

2. De meetbrieven van de schepen en vaartuigen van een der Hooge Verdragsluitende Partijen zullen worden erkend door de autoriteiten van de andere Partij overeenkomstig de regels, vervat in de daarop betrekking hebbende regeling, tot stand gebracht door de notawisseling van 25 April en 21 Juni 1901.

Artikel 9.

1. De schepen en vaartuigen van een der Hooge Verdragsluitende Partijen, hun bemanning, passagiers en lading, zullen in ieder opzicht in de territoriale wateren, in de havens en bevaarbare waterwegen van de andere Partij een behandeling genieten, die niet minder gunstig is dan die, welke is toegestaan of zou kunnen worden toegestaan aan de nationale schepen en vaartuigen of aan die van de meestbegunstigde natie.

2. Van de bepalingen van dit artikel zijn evenwel uitgezonderd de gunsten, welke zijn toegekend, of zouden kunnen worden toegekend aan de nationale visscherij.

Artikel 10.

Voor de gevallen niet voorzien in de voorgaande artikelen, kennen de Hooge Verdragsluitende Partijen elkander wederkeurig de behandeling van de meestbegunstigde natie toe, zonder eenige uitzondering voor alles wat betreft den handel, de nijverheid, den landbouw, de scheepvaart en den consulaire dienst.

Artikel 11.

De bepalingen van dit verdrag zijn ook van toepassing op Nederlandsch-Indië, Suriname en Curaçao, met uitzondering van artikel 10, voor zoover het den consulaire dienst betreft, waarvoor het verdrag van 6 Juni 1856, dat hierop betrekking heeft, tusschen de Hooge Verdragsluitende Partijen van kracht blijft, en met uitzondering van artikel 9, voor zoover dit de kustvaart in Nederlandsch-Indië betreft.

2. Eveneens wordt uitzondering gemaakt voor artikel 9, voor zoover dit de kustvaart in Denemarken betreft, uitgeoefend door schepen van minder dan 30 ton inhoud.

3. Nederland zal de bepalingen van dit verdrag niet inroepen teneinde de voordeelen op te eischen, welke Denemarken heeft toegekend of in de toekomst zou kunnen toekennen aan Noorwegen, aan Zweden, of aan deze beide landen, zolang deze voordeelen niet zijn toegekend aan andere dan de reeds genoemde Staten.

4. De bepalingen van dit verdrag zullen niet worden toegepast op het gebied van Groenland, waar de handel en scheepvaart aan den Deenschen Staat zijn voorbehouden.

Artikel 12.

1. Ieder geschil nopens de uitlegging, de toepassing en de ten uitvoerlegging van dit verdrag, dat tusschen de Hooge Verdragsluitende Partijen binnen een redelijken termijn niet is kunnen worden opgelost langs diplomatieken weg, zal worden

Goedkeuring van het op 31 October 1931 te Kopenhagen tusschen Nederland en Denemarken gesloten verdrag, enz.

onderworpen aan het Permanente Hof van Internationale Justitie op verzoek van beide Partijen of van één harer.

2. De Partijen kunnen in gemeen overleg aan het Hof voorstellen, het geschil in kort geding te beslissen.

Artikel 13.

1. Dit verdrag zal worden bekrachtigd en de bekrachtigingsoorkonden zullen zoo spoedig mogelijk te Kopenhagen worden uitgewisseld. Het zal in werking treden één maand na de uitwisseling der bekrachtigingsoorkonden, met dien verstande, dat het, wat betreft Nederlandsch-Indië, Suriname en Curaçao, in werking zal treden drie maanden na deze uitwisseling.

2. Dit verdrag zal van kracht blijven gedurende vijf jaren te rekenen van den dag van zijn in werking treding af, met

stilzwijgende verlenging zoolang het niet zal zijn opgezegd door een der Hooge Verdragsluitende Partijen.

3. In geval van opzegging zal het nog zes maanden in werking blijven, te rekenen van den dag af, waarop één der Hooge Verdragsluitende Partijen aan de andere zal hebben kennis gegeven van haar voornemen om het buiten werking te stellen.

Ter oorkonde waarvan de wederzijdsche gevolmachtigden dit verdrag hebben geteekend en er hun zegels aan hebben gehecht.

Gedaan in tweevoud te Kopenhagen, den 31 October 1931.

(L.S.) W. L. F. C. v. RAPPARD.

(L.S.) P. MUNCH.

SLOTPROTOCOL.

Op het oogenblik van de onderteekening van het heden tusschen het Koninkrijk der Nederlanden en het Koninkrijk Denemarken gesloten handels- en scheepvaartverdrag zijn de onderteekenende gevolmachtigden overeengekomen omtrent het volgende, dat wezenlijk deel van dit verdrag zelf zal uitmaken:

1°. Het is te verstaan, dat de meestbegunstigingsclausule geen enkel recht geeft op:

a) de voordeelen, voortvloeiende uit tweezijdige of meerzijdige verdragen of eenzijdige maatregelen, die ten doel hebben dubbele belasting te vermijden;

b) de voordeelen, voortvloeiende uit de verdragen van internationaal privaatrecht en wel met name de daarop betrekking hebbende verdragen van den Haag;

2°. In overweging nemende de betrekkingen, die overeenkomstig den inhoud van de Unie-wet van 30 November 1918 bestaan tusschen Denemarken en IJsland, is het te verstaan, dat de bepalingen van dat verdrag door Nederland niet kunnen worden ingeroepen om de bijzondere voordeelen op te eischen, die Denemarken heeft toegekend of in de toekomst zou kunnen toekennen aan IJsland.

3°. *ad artikel 1.*

De bepalingen van dit artikel kunnen door Denemarken niet worden ingeroepen om de bijzondere behandeling op te eischen, welke in Nederlandsch-Indië aan Nederlandsche onderdanen is toegekend.

4°. *ad artikel 3.*

a) De Hooge Verdragsluitende Partijen verbinden zich om te vermijden, dat de waarde en de praktische beteekenis van de meestbegunstigingsclausule waardeloos gemaakt zouden worden door in bijzonderheden afdalende specificaties in de douanetarieven en door differentieeringen van rechten voor gelijksoortige artikelen die daarmede overeen komen.

b) De bepalingen van de 2de zinsnede van artikel 3 zullen Denemarken niet verhinderen op de voortbrengselen van een derde land de bepalingen toe te passen, vervat in artikel 4 van de douane-wet van 29 April 1924 of de gelijkkluidende bepalingen, vervat in een wet, die deze douanewet in de toekomst zou vervangen, zelfs wanneer de betrokken voortbrengselen uit Nederland afkomstig zouden zijn. In het geval, dat soortgelijke bepalingen in Nederland in werking zouden treden zullen deze bepalingen in dezelfde omstandigheden gelijkelijk worden toegepast op voortbrengselen van Deensche afkomst in laatstgenoemd land ingevoerd.

5°. *ad artikel 11.*

Niettegenstaande de bepalingen, vervat in de 4de zinsnede van artikel 11 van bovengenoemd verdrag zal de behandeling van de meestbegunstigde natie, vastgelegd in artikel 3, van toepassing zijn op de voortbrengselen van Groenland bij invoer daarvan in Nederland en de Nederlandsche overzeesche gebieden, evenals op de voortbrengselen van Nederland en de Nederlandsche overzeesche gebieden bij invoer in Groenland.

6°. Van de inwerkingtreding van dit handels- en scheepvaartverdrag af, zal buiten werking treden:

a) het tractaat van vriendschap, goed-verstand en commercie, gesloten tusschen de Hooge Verdragsluitende Partijen den 15en Juni 1701,

b) de verklaring van den 10en Juli 1817, betreffende de uitbreiding van het tractaat van 1701,

c) de onderlinge overeenkomst, gesloten bij notawisseling van 21 November en 15 December 1904, betreffende de uitoefening van het bedrijf van de wederzijdsche onderdanen.

Gedaan in tweevoud te Kopenhagen, den 31 October 1931.

(L.S.) W. L. F. C. v. RAPPARD.

(L.S.) P. MUNCH.

BIJLAGE II VAN DE MEMORIE VAN TOELICHTING.

AFSCHRIFT.

VOLKSRAAD n°. 2360.*Onderwerp:*Advies van den Volksraad betr.
een ontwerp van wet. (Ond. 6.)

Batavia, den 8sten September 1932.

Ik heb de eer Uwer Excellentie eerbiedig mede te deelen, dat de Volksraad in zijn vergadering van 7 dezer besloten heeft te adviseeren tot aanneming van het den Raad bij Uwer Excellentie's kabinetsbrief van 12 Mei 1932, N°. 17, om advies aangeboden ontwerp van wet, houdende goedkeuring van het op 31 October 1931 te Kopenhagen tusschen Nederland en Denemarken gesloten verdrag van handel en scheepvaart met het daarbij behoorend slotprotocol.

De Voorzitter van den Volksraad,
(w.g.) J. W. MEYER RANNEFT.

Voor eensluidend afschrift:
De fd. Gouvernements Secretaris,
(get.) E. A. ZEILINGA.

Voor eensluidend afschrift,
De Secretaris-Generaal
bij het Departement van Koloniën,
O. E. W. SIX.

Aan

*Zijne Excellentie den Gouverneur-
Generaal van Nederlandsch-Indië.*